No 34.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Nayjaśnieyszego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna 15. Stycznia / 26. Stycznia Roku 1799. w Sobotę.

z Wiednia 2 Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Cesarz Jmć dni 4 w Brunn zabawiwszy, dnia wczorayszego powrócił do naszey stolicy. Monarcha oswiadczył bardzo wielkie ukontentowanie z manewrow woyska Rossyiskiego, Officyerow i żołnierzy udarował. Przybyły niedawno goniec z głowney kwatery Arcy-Xiążęcia Karola pod Friedberg, we cztery godziny z odpowiedzią Nadworney Rady woienney powrócił do obozu.

Na końcu Grudnia Generał Baron de Laudon na czele diwizyi wynoszącey 9 tysięcy żołnierza, ruszył ku Włoskim granicom przez dolinę, która do zachodniego brzegu ieziora Garda prowadzi. Powiadaią, że stanął nakoniec w takiey bliskości Brescia Cisalpińskiego miasta, iż nawdley w dwóch godzinach pod murami onego ukazać się może, ieśli tego potrzeba wyciągać będzie.

Ambassador Hiszpański u Dworu naszego, odebrał przed kilko dniami gońca od Kawalera Azzara Posłuiącego w Paryżu. Wiadomo, że mała iest Wiedeńskiego z Madrickim gabinetem korrespondencya. Konferencye pomienionego Ministra z naszemi stały się powodem domniemania, że interessa Francuzkie przyiowszy, o przyszłym między Austryą i RPtą pokoiu traktować zaczyna.

Dotychczas nic pewnego nie wiemy, co się dzieie w kraiu Rzymskim; iakie nastąpiły utarczki między Neapolitańskim i Francuzkim woyskiem. Dobycie Ankony, zdaniem niektórych pewne, nie potwierdziło się rapportem urzędowym. Listy iednak ze Włoch odebrane doniosły nam, oprócz dawnych, wiele nowych szczegułow o tak ważnym zdarzeniu.

Sprzyiaiący Republikantom obywatele z naywiększą zapalczywością bronić się mieli, wylewaiąc nawet podczas szturmu na podchodzących Neapolitańczyków wodę wrzącą i oliwę; przez co też straszną zemstę na miasto ściągneli, którego rabunek trwał godzin 24. Ochotnicy z Calabryi naypierwsi wpadli do murow, gdzie kilka tysięcy ludu z obu stron poledz miało.

To rzecz dziwna, że w żadnym liście ze Włoch odebranym nie czytamy naymnieyszey wzmianki o zwycięztwach tak uroczyście w Paryżu ogłoszonych. Wprawdzie Kawaler de Saxe od szpiega uwiedziony wpadł w zasadzkę od nieprzyiacioł zgotowaną, w którey z 3 lub 4 tysiącami ludu mógł zginąć, czyli też dostać się w niewolę, gdyby zaraz na początku bitwy inna diwizya woysk Królewskich nie przyspieszyła na ratunek.

Od brzegow rzeki Po inną wiadomość odbieramy, że Francuzcy Wodzowie spiesznie uprowadzać kazali szpitale obozowe z Romanii na brzeg lewy pomienioney rzeki; z wnętrznych zaś Prowincyi kraiu Rzymskiego do Ferrary przywieziono wiele ranionych żołnierzy. U nas głoszą, że 20 tysięcy Austryakow poszło do Rawenny i Rimini; o tym wszakże nic nie ma urzędowego.

To pewnieysza, cośmy wyżey rzekli o marszu diwizyi Barona de Laudon, za którą pociągnęło 16 kompanii strzelcow Tirolskich; iedni z tąd wnoszą, iż Dwor wkrótce wyiawi swoie zamiary, drudzy oprócz rozsądney ostróżności nic w tym nie upatruią. Generał Bellegarde z kraiu Grisonow, Schmidt od armii Arcy-Xiążęcia Karola w Bawaryi, tu przybywszy, częste konferencye odprawuią z Radą Nadworną woienną.

Z rapportow odebranych z Węgier widziemy, że Passwan Oglou teraz pod Widdinem spokoynie, zatrudniony napełnieniem magazynow swoich; nie poszedł, iak powiadano, do Wołoszczyzny. Z drugiey strony Kapitan Basza nieczynnym iest na granicach Bulgaryi, wyglądaiąc posiłkow w ammunicyi i żołnierzu z Constantinopola spodziewanych, na rozpoczęcie nowey kampanii.

z Paryża z Stycznia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Dnia wczorayszego Direktoryat zgromadzeniu prawodawczemu donosząc o ustąpieniu woysk Neapolitańskich z Rzymu, wyraził, że w przeciągu dni 20 Generałowie Francuzcy walczyć musieli: w Terni, Fermo, Civita Castellana, Monterossi, Otricoli, Calvi, Rieti, Civitella, Cantalupo, Storta, niektóre z tych bitew dawno wiadome były, innych utaione okoliczności.

We wszystkich ogułem 10, Championnet miał zabrać 12 tysięcy ieńcow, dział 99, 21 chorągwi lub sztandarow, 3 tysiące koni lub mułow, kassy woyskowe Neapolitańczykow, i zawady obozowe. Armia nieprzyiacielska do odwrótu przymuszoną została; Francuzka do Neapolu pospiesza. Żadnych iednak szczegułow nie podano do wiadomości powszechney.

O teraźnieyszym stanie Malty następuiącą wiadomość mamy. 4. Września bunt wybuchnoł, który zniewolił Francuzow zamknąć się w twierdzy Valetta. Wiele potym garnizon wycieczek uczynił, w żadney iednak nie odniósł zwycięztwa zupełnego. Nieprzyiaciele dotąd nie szturmowali od morza. Vaubois przywodzi 5. tysiącom Marselczykow do ostatniego bronić się gotowych.

Ma załoga zboże, oliwę, i drzewo na rok cały; nie zbywa na ogrodninie; lecz wina, wódki, octu, i mięsiwa solonego nic nie ma. Przybyły z Malty do Paryża Kommissarz Regnaud wskazał rządowi niedostatek i sposob zaradzenia onemu. Dłuższe lub krótsze utrzymanie wyspy zależeć teraz będzie od szczęśliwego wprowadzenia do portu posiłkow w ludziach i żywności.

Generał Montesquiou dnia zawczorayszego umarł z gorączki, maiąc lat 57. Wiele pracował w Konstytucyinym zgromadzeniu. Na początku woyny Sabaudyą zaiechał, i w krótce potym od Robertspierra prześladowany za granicę uchodzić był przymuszony. Przed dwóma laty uprosił, ażeby go z regestru emigrantow wymazano. Trzema przed śmiercią miesiącami się ożenił.

Na końcu 13. wieku S. Król Ludwik 9. maiąc przedsięwziąć wyprawę do Egiptu, w Aigues mortes woysko sadzał na okręta. Przez lat 500. morze oddalaiąc się od brzegow, naostatek 3. tysiące sążni od miasta ustąpiło; dziś w iedney chwili wszystko pochłonowszy, znowu na dawne powróciło mieysce; Aigues mortes znowu portowym będzie, szkoda się nie stała żadna, mieysce nawet w Pecquai, gdzie sól robią, ocalało.

Direktoryat przełożył Radzie 500. konieczną potrzebę nowych ieszcze podatkow, ażeby kiedyżkolwiek skarbowe dochody z wydatkiem porównane były. Niektórzy z Reprezentantow na deportacyą skazanych, oświadczyli posłuszeństwo prawu, prosząc iedynie, ażeby onych do Cayenne nie odsyłano; w tych liczbie iest Boissy d' Anglas. Mówią że Corsyka będzie im na wygnanie przeznaczoną.

Nie dawno widzieliśmy przykład rzadkiey w zbrodniach zaciętości. Za dopełnione morderstwa, 18. i 20. letni młodzieńce na śmierć skazani byli. Gdy iuż im ostatnia godzina wybiła, urzędnicy na rynek prowadzić maiący, znalezli spokoynie graiący w karty. Nie mamy się czego spieszyć, odpowiedzieli nalegaiącym, pozwolcie niech grę dokończemy.

Powiadaią że Direktoryat nie przyioł ofiarowaney dimissyi przez Generała Joubert, oświadczaiąc temu wodzowi zaufanie i szacunek. Generał en chef Brune rozkaz odebrał pospieszać do Hollandyi, na obięcie kommendy nad woyskiem Francuzkim w służbie Batawskiey. Dwóch z Piemontu Deputowanych przybyło do naszey stolicy; obydwa należą do rządu tymczasowego.

Generał Beurnonville przysłał następuiący rapport z Departamentow Zachodnich. Bliskie tam iest odnowienie nayokropnieyszey z woien, domowey; iuż się w kraiu rozruchy widzieć daią; zbyt zagęszczone mordy i rozboie; emigrantow wielu wylądowało; Anglicy przysłać mieli broń i ammunicye. Ludzie niespokoyni darami lub obietnicami znacznieyszych obywatelow podchodzą.

Nie mało iest agentow; każdy ma swóy powiat, bunt nowy ma związek z Belgickim; Behague naywyższy dowodzca. Nieprzyiaciele RPtey naywiększe pokładaią nadzieie w Departamencie Morbihan, Ile-Vilaine, &c. Urzędnicy są potrwożeni; lękaią się mieszkańce następnych zdarzeń; niektórzy z Administratorow iuż polegli; mianowicie zaś nie mało tych zginęło, którzy dobra narodowemi zwane kupowali.

Radzi Beurnonville przysłać więcey do kraiu żołnierza, Kommendantom dać moc zupełną. Sam pomieniony Generał był w niebespieczeństwie; gdy iadąc z Brieux do Lamballe, ledwie nie wpadł w zasadzkę od 16. Szuanow zgotowaną. Szczęściem przybyło mu na pomoc kilkunastu żołnierzy, z tych niektórzy niespodzianie napadnieni, nie uszli bez szkody.

Reprezentant Meyer powróciwszy z Departamentow Belgickich, w Radzie 500. głośno dał sprawę o domowych tamże rozruchach. Chcąc do buntu nakłonić mieszkańcow, rozsiewano wcześnie wieści o rozpoczętey woynie w Niemczech i we Włoszech, klęskach naszych, i tym podobne. Gorliwość Administratorow, szczę-

gulniey zaś karność żołnierska przełamawszy większe trudności, przywrócą zapewne spokoyność pożądaną kraiowi.

Mrozy teraz w kraiu naszym nadzwyczayne, stały się przyczyną opóźnionego przybywania Kuryerow. Włoskich kilku czekamy, tego mianowicie, który przynieść ma rapport o marszu woysk Francuzkich do Liworny, zkąd Anglikow i Neapolitańczykow rugować umyślił Direktoryat. Proszono W. Xiążęcia o wolne przeyście przez Toskanią, ieśliby odmówił, maią iednak roskaz wkraczać Wodzowie.

Goniec nie dawno wysłany do Berlina nie powrócił. Rząd iest niespokoynym, chcąc wiedzieć iakie na Dworze Pruskim wrażenie uczyni woyna przez nas wypowiedziana we Włoszech. Tym czasem w Turinie i innych miastach nowo zaiętych Francuzkie, Szwaycarskie, i Piemontskie woyska odprawuią razem służbę. D. 12. wszczepiliśmy w stolicy tak zwane wolności drzewo.

Znaiomy bogacz Haller, ten sam podobno, ktory u Generała Buonaparte był Podskarbim we Włoszech, chce wziąć w arendę Piemont, ofiaruie z góry 12. millionow liwrow, potym zaś co miesiac 800 tysięcy, pod tym warunkiem, ażeby mu postąpiono wszystkie dochody Królewskie i maiątek własny oddalonego z kraiu Monarchy. Nie wiadomo czyli i iak rychło Direktoryat przyimie ofiarę Hallera.

Niedawno w stolicy naszey rozeszła się pogłoska, że syn Direktora Merlin dobrze się stawił pod czas insurrekcyi, która w Cairze wybuchneła. Dziś do wiadomości powszechney podano list Officyera od artilleryi, 9. Listopada pisany z Alexandryi, w którym znayduią się niektóre szczeguły pomienionego wyżey rozruchu, rzecz stać się miała następuiącym sposobem.

Mieszkańce Cairu miasta i okoliczni powstali przeciwko woysku naszemu, za namową Anglikow; do rokoszanow ognia dawać musiano; tych w krótkim bardzo czasie poległy 4. tysiące; inni do posłuszeństwa powrócili. Gdy się to działo w stolicy Egiptu, tegoż dnia postrzegł garnizon Alexandryiski zbliżone do portu okręta Angielskie, które mieszkańcom hasło do buntu dawały.

Zupełna iednak w Alexandryi spokoyność, lud nic przedsięwziąć nie śmiał, ponieważ cały garnizon stał pod bronią. Po uspokoionym rozruchu w Cairze, obywatelom dwa milliony kontribucyi zapłacić kazano. Woyska zaś Francuzkie pracować zaczeły około zbudowania twierdz wielu, ażeby tym sposobem cały kray Egiptski był zasłoniony od nieprzyiacielskiego wtargnienia.

Z Nice odbieramy rapport, że d. 13. Grudnia w nocy w pomienionym mieście i okolicach na trwogę uderzono, znać daiąc o bliskim na brzegi wylądowaniu Anglikow. Jakoż w krótce postrzeżono 7. woiennych okrętow. Wszystkie iednak ustąpiły na głębinę, postrzegłszy zupełną gotowość do obrony. Jedna z nieprzyiacielskich fregat zabrała nam kilka statkow oliwą i żywnością ładowanych.

Generał Lahoz od rzadu Cisalpińskiego w ten czas przysłany do Paryża, gdy Poseł Trouvé miał nowości do Medio-lanu wprowadzać, powróciwszy tamże, z urzędu był złożonym. Przywrócił mu dawne mieysce teraz Direktoryat Cisalpiński; podobno kommenderować będzie woyskiem kraiowym, któremu do Modeny pospieszać kazano.

W mieście Bordeaux ziawił się oszust wielki naśladowca znaiomego Cagliostro. Powiada o sobie, że iuż przeżył lat więcey 300, czyni się lekarzem, i obiecuie chorym życie nad zamiar ludzkiego przyrodzenia długie. Niektórych iuż oszukał. Chcąc na swoią stronę przeciągnąć Kommenderuiącego Generała Mergier, pisał list do niego, w bardzo śmiesznych wyrazach; Mergier pismo podał do wiadomości publiczney, otwieraiąc oczy lekkowiernym.

Według rapportow z Cayenne 29. Października przysłanych, clima tamteysze nowo przybyłym Europeyczykom iest szkodliwe, 16. reprezentantow do pomienioney osady skazała na wygnanie rewolucya 5. Września r. 1797. Z tey liczby 6. iuż umarło; 8. z Generałem Pichegru szczęśliwie uciekło; dwóch więc tylko zostało, Lafond Ladebat, i Marbois.

Zagęściły się teraz w kraiu całym bankructwa; za przykładem stolicy, wszystkie poszły miasta RPtey znacznieysze: Bordeaux, Marseille, Lyon, Nantes, Rouen. Chcąc złemu zapobiedz prawodawcze zgromadzenie zatrudnia się rozwiązaniem pytania: iaka iest przyczyna bankructwa; iakim sposobem ratować można Kupcow uczciwych; iakię przeznaczyć kary chytrym i prawa przestępcom.

Melzi d' Erile Poseł w Rastadzie Cisalpiński nie przyiął ofiarowanego urzędu Direktora. Na radzie 500. z Reprezentantow ieden zapowiedział bliskie w całey Francyi rozwiązanie porządku towarzyskiego przez ustanie wszystkich iurizdykcyi sądowych, ponieważ od 15. miesięcy są nie płatne. Zalecono więc Kommissyi skarbowey weyrzeć, gdzie się obróciły milliony temu celowi poświęcone, i pewnieyszy niż był dotąd fundusz obmyślić.

Odprawiło się niedawno taiemne posiedzenie prawodawczego zgromadzenia; czyli traktowano o dzisieyszym stanie wyspy

S. Domingo, o rewolucyi dokonaney w kraiu Piemontskim, o woynie lub pokoiu, albo też nakoniec o umowie zawartey z Szwaycarami względem 18 tysięcy posiłkowego żołnierza, twierdzić zapewne nie możemy; ponieważ z Reprezentantow żaden nic o tym nie powiedział.

Jeszcze w Paryżu pożar po kilkakrotnie się wznawiał; niektórzy to przypisuią nieukontentowaniu powszechnemu; szkody iednak znaczney nikt nie poniosł, dla prędkiego w przygodzie ratunku. Tym z któremi rozmawiał Adiutant Generała Murzynow Toussaint, miał oświadczyć uroczyście że Wódz pomieniony nie zamyśla bynaymniey o przyszłey niepodległości osad naszych w S. Domingo.

Do rapportu swoiego, któryśmy wyżey czytali, przydał Beurnonville Generał, że mieszkańce Departamentow zachodnich, dobrze pamiętni klęsk i nieszczęść, iakie podczas woyny Vendeyskiey na kray spłynęły, pragną bydź teraz w pokoiu. Z podatkow tegorocznych przez wzgląd na wyniszczone Prowincye, 2 milliony 500 tysięcy liwrow odstąpiono Departamentom: Vendee, Loire, Maine i Loire, Deux Sevres.

z Mediolanu 24 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

W rapportach Generała Championnet czytamy, że d. 6. na świtaniu, 8 tysięcy Neapolitańczykow opanowawszy Otricoli, przecięły kommunikacyą obozu głównego w Terni z Generałem Macdonald. Ten nie pozwalaiąc czasu do oszańcowania się nieprzyiacielowi, po dwugodzinney bitwie szturm przypuścił, odpor przełamał, wszedł nakoniec do miasta po ustąpieniu woysk Neapolitańskich.

Zabraliśmy 5 armat, 300 ieńcow, 250 koni, i wszystkie bagaże. Generał Adiutantowi Półku Rzymskiego Xciu Santa Croce kula armatna nogę zgruchotała. Po kilku innych utarczkach, nakoniec d. 13 nieprzyiaciele Rzym opuścili cofaiąc się do Frascati; tak czynić wypadało, ponieważ kolumna Francuzka idąca do Tivoli, zaięciem tyłu groziła.

D. 14 Generał Macdonald na czele swoiey diwizyi wkroczył do Rzymu, i nie mieszkaiąc wydał proklamacyą, zapowiadaiąc rychłe całemu Duchowieństwu rozstrzelanie, iesliby w mieskie naymnieyszy rozruch wybuchnoł. Regiment Neapolitański, Macedonia, z 2 tysięcy żołnierza złożony, który w ustępie troche się spóźnił, w niewolę zabranym został.

W Turinie d. 20 wszystkich za opinie uwięzionych wolnością darowano. Rząd tymczasowy, za poprzedzaiącym zezwoleniem Francuzkiego Ministra, wydał proklamacyą nakazuiąc. 1. Prawa dawne do pewnego czasu maią bydź zachowane. 2. Toż samo rozumieć trzeba o wszyskich urzędnikach kraiowych, sądach i ekonomicznych administracyach. 3. Akta publiczne odtąd pisane będą imieniem narodu Piemontskiego. 4. Tituły, distinkcye, herby &c. natychmiast ustaią.

Minister zagranicznych interessow Talleyrand Perigord z Paryża list pisał do posłuiącego w Turinie, Eymar, ażeby miał wzgląd przyzwoity na obciążonego wiekiem Oyca, wielkiego Matematyka Lagrange, który mieszka w Piemontskiey stolicy.

z Turinu 25 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Wszystkie regularne woyska Piemontskie ruszyły do Departamentow Cisalpinskich. Gwardye narodowe, i cokolwiek pozostałych Francuzow, utrzymuią w kraiu porządek i spokoyność. Xiąże de Carignan który został z nami, zapisany iest w regestrze grenadyerow. Niektórzy z tymczasowych rządcow iuż o dimissyą prosili; lecz nie pozwolił na to Generał en chef Joubert.

Grouchi ma teraz główną kommendę w Piemoncie; ten emigrantom Francuzkim roskazał, ażeby w trzydniowym naywięcey przeciągu wynosili się za granicę ieżeli praw surowości uledz nie chcą. Rząd zaś tymczasowy zniosł na zawsze torturę, zabronił gry hazardowney, i spadaiący po Rodzicach lub krewnych maiątek, równie między następcow dzielić roskazał, bez żadnego względu na zwyczayną dotąd primogeniturę.

Tenże rząd tymczasowy zważaiąc, że papierom skarbowym iuż kredytu przywrócić niepodobno, roskazał. 1. Billety od 600 do 100 liwrow kursu mieć nie będą; każdy iednak użyć ich może, gdy zechce kupować dobra narodowe, takowych zaś biletow iest w Piemoncie na 24 milliony. 2. Billety od 50 do 25 liwrow, za summę 43. millionow zostaną w cirulacyi, tracąc iednak 2 trzecie wartości zapisaney.

3. Tym sposobem zredukowanym do 14. millionow billetow za hipotekę służyć powinny dobra i dochody całego narodu. 4. Moneta zdawkowa dotąd używana, od 15. i 7. soldow, w summie 36. millionow, traci część trzecią dawney wartości. 5. Moneta zdawkowa od 2. soldow, &c. w summie 4. millionow 500. tysięcy, traci połowę szacunku, iaki miała do tych czas w kraiu.

Reszta w Dodatku.

№ro 34.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna 15. Stycznia / 26. Stycznia Roku 1799. we Srzodę.

Dokończenie z Turinu.

6. Dobra narodowe są: Kommanderye i wszelka własność orderow S. Mauricego, S. Łazarza, i Maltańskiego, wakuiące lub nie. Wszystkie będą przedane; właściciele otrzymaią nadgrodę. 7. Billety za przedaż dobr wchodzące do skarbu co tydzień palone bydź maią. 8. Nadto przedane będą dobra świeckiego i Zakonnego Duchowieństwa, według wyboru izby skarbowey, za 25. millionow tylko.

9. Złoto i srebro które do narodu należy, do mennicy oddane będzie; moneta przepisuie się nowa pod stęplem republikantskim. 10. Zachodzi prożba do wszystkich obywatelow, aby złoto i srebro swoie nieśli do mennicy. 11. Ktokolwiek to uczyni, imie iego rząd ogłosić każe. 12. Dla nagłych potrzeb za dwa dni nałożony będzie nadzwyczayny podatek na maiętnieyszych obywatelow.

Naostatek rząd tymczasowy przepisuie, ażeby odtąd Biskupi zatrudniali się iedynie interessami duchownemi. Wszelki przymus w materyach do religi należących iest zabroniony. Zakonne śluby ieśli nastąpią iakie po teraznieyszym edikcie, prawem upoważnione nie są.

z Genui 22. Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Po zaięciu Minorki z miastem stołecznym i twierdzą Port Mahon, Anglicy, iak wnosiemy, kilka tysięcy żołnierza wysadzić musieli do Corsyki, gdzie licznych znaydą pewnie stronnikow i przyiacioł. Wiatry przeciwne nie dozwoliły z Bastia i innych portow wyspy, pod żagle wynisć statkom Francuzkim, które 3. tysiące ludu zawieść miały na wzmocnienie Maltańskiego garnizonu.

z Mantui 22. Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Pracuieiny pilnie około nowych fortifikacyi pod S. George i wzdłuż ieziora ku Fossamana. Wielkie magazyny założono w mieście naszym. Liczba ochotnikow uzbroionych w Xięstwie Toskańskim wynosi 40. tysięcy. Z Livorny pisano, że tam przybyć w krotce miała diwizya Kawaleryi Neapolitańskiey; inną na ląd wysadzono w Orbitello, w powiecie Stato degli Presidi.

Ożyła strona rządowi Angielskiemu w Corsyce życzliwa, iak tylko eskadra pomienionego narodu przed portem Bastią staneła; przy naywiększey Kommendantow Francuzkich czułości wzrasta codziennie, maiac nadzieię, że Neapolitańskie i Angielskie woyska po chwili wylądują. Prawa republikantskie religii przeciwne obruszyły Corsykanow, i trudno będzie ich do posłuszeństwa nawrócić. Już nawet, iak piszą wielki rozruch na wyspie wybuchnoł, iuż przyść miało do krwi rozlania.

Od granic Włoskich 26. Grudnia z Gazety Hamburgskiey.

Krol Jmć Dwóch Sicilii do ścisłego więzienia wziąć kazał 20. armii swoiey Officyerow degradowanych, za to iż przed nieprzyiacielem liczbą słabszym pierzchneli. Krol Jmć Sardyński nie chciał przeieżdżać przez kray Ligurow, i dla tego żądał u Generała Joubert innego pasportu. Biega pogłoska, że Francuzi obowiązali się płacić temu Monarsze millión co rok.

z Inspruck 1. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Listy 29. Grudnia pisane z Werony donoszą, że woyska Francuzkie wkroczyły do Rzymu, zkąd iako też z większey części nowo podbitego kraiu Neapolitańskie ustąpiły. Tych iedna kolumna nie dopełniła co powinną była, przybywszy po czasie na pobojowisko. Generał Mack d. 15. Grudnia w okolicach Calvi miał odnieść wielkie zwycięztwo; dotąd żadne rapporta urzędowe o czynnościach iego nie były.

Biega pogłoska, że w niektórych Departamentach Cisalpińskich powstaią domowe rozruchy. Patrioci zprzykrzywszy sobie niestałością rządu i codziennemi prawie odmianami, używaią wszelkich środ-

kow, ażeby nową w kraiu zrobić rewolucyą.

z Werony 28 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Na dniu wczorayszym do miasta naszego przybył goniec Cisalpiński do Wiednia wysłany; ponieważ nie miał pasportow, nie wpuszczony do kraiu, powracać musiał. Wznacniaią się codziennie na granicach Francuzi, wiele szańcow nad rzeką Po usypali. Do do Brescia przybyły 2 bataliony woysk Piemontskich. Gdy wiadomości Mediolańskie głoszą zwycięztwa nad Neapolitańczykami odniesione; inne donosić nie przestaią o wzięciu Ankony.

z Bruxelles 4 Stycznia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Stan Departamentow Belgickich iest smutny. Nie tylko rokoszanie napadaią rozmaite mieysca i powiaty, ale co gorsza w kraiu całym panuie niespokoyność i nieukontentowanie, które odbieraią nadzieię polepszenia losu naszego. Woyska nieustannie prawie bydź muszą pod bronią, gdy w iednym mieyscu ogień gaszą, ten gwałtowniey w drugim się zapala.

Teraz mianowicie Malines miasto zdaie się zagrożone; tam więc przesłano wiele iazdy i piechoty. Codzienne mnieysze lub większe utarczki, żadney z woiuiących stronie zysku nie przynosząc rzetelnego, republikantow osłabiaią. Belgow liczba coraz się pomnaża. Mówiono wczora, że Anglicy z kilko statkami ukazawszy się pod Sas de Gand o wylądowaniu zamyslali.

8. Kolumn z iazdy i piechoty złożonych, każda zaś od 5 lub 600 żołnierza, w dniu iednym ruszyc maią, i kray cały przebiegać, gdziekolwiek podeyrzenie iest o przebywaniu rokoszanow. Rząd ma nadzieię, że to sprawi naypomyślnieysze dla nas skutki, ieśli wyprawa prowadzona będzie iak się należy. Na wiosnę 30 tysięcy żołnierza ma stanąć obozem nad brzegami morskiemi. Korpus cały składać się będzie z trzech części nowo zaciążnego ludu.

Od brzegow Nidda 30 Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Mieliśmy nadzieię kiedyżkolwiek bydź oswobodzeni od woysk Francuzkich; lecz trzy dni temu, na mieysce ustępuiących nowe przybyły do okolic naszych. Wsie i miasteczka wolne od stanowiska żołnierskiego, bardzo wiele dostarczać muszą chleba, mięsiwa, i tym podobnych potrzeb. Spodziewaliśmy się podobnie darowania kontribucyi niedawno narzuconey, lecz odbieramy wiadomość, że Kommissarze wyciągaią surowie, aby wszelką zaległość iak nayrychley kray zapłacił.

z Rastadu 31 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.

Ministrowie: Darmstadzki, Nassau Usingen, i Graffa de Solm listownie podziękowali Deputacyi za wstawienie się do Posłow Francuzkich, które tyle sprawiło, że woyska iuż prawie zupełnie ustąpiły z prawego na brzeg Renu lewy; kontribucye ustały w kraiu; nawet iest nadzieia, że roskazy Kommissarzow względem przewożenia magazynu do Moguncyi cofnione zostaną; o czym pomienieni Xiążęta przez Francuzkich Posłow zapewnionemi zostali.

Z drugiey strony Ministrowie: Bawarsko-Palatinski i Xiążęcia Dwóch mostow podali Cesarskiemu, Francuzkim, i Deputacyi, dokładne opisanie, iak wielką klęskę dom pomienionych Xiążąt ponosi tracąc za Reńskie dzierżawy.— Ogułem ustąpili Francyi: 201, milę kwadratową ziemi, 566 tysięcy mieszkańcow, miast 49, 997 wiosek, 4 milliony, 26 tysięcy złotych Ryńskich dochodu rocznego.

Przybyły goniec z Paryża przywiozł wiadomość o nowym zwycięztwie Francuzow nad Neapolitańczykami. Zdrugiey strony Toskańskie listy donoszą, że zamek. S. Anioła w Rzymie bramy otworzył Królowi Jmci Dwóch Sicilii, ktory główną armii swoiey kwaterę przenieść do Frascati roskazał. Minister Cesarza Jmci podał dziś legacyi Francuzkiey notę Deputacyi względem uwolnienia Ehrenbreitsteinu. Poseł Cisalpinski Melzi d' Erile wyieżdża do Mediolanu, powołany na urząd RPtey Direktora.

D. 4 Stycznia. Powiadaią że Dwór Wiedeński oznaymił rządowi Francuzkiemu swoię determinacyą przesłania 36 tysięcy posiłkowego woyska na odsiecz Królowi Jmci Dwóch Sicilii, stosownie do zawartych z nim traktatow obronnych. Poseł Landgraffa Hesse Darmstadt podał regestr straty Pana swoiego, przez ustąpienie kraiow za Renem; stracił zaś pomieniony Xiąże 70 tysięcy poddanych, i 663 tysiące złotych Ryńskich dochodu rocznego.

Od Niższego Renu 1 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Francuzkie woyska zdaią się czynić przygotowanie do odstąpienia z okolic Ehrenbreitsteinu. Listy odebrane z brzegu lewego donoszą, iż Belgowie odniosłszy nowe zwycięztwa nad Francuzami, coraz bardziey zbliżaią się ku Renowi.